

Tge plan ha la Lia rumantscha areguard gasettas?

La fasa da consultaziun ha gia cumenzà

CUN JOHANNES FLURY HA DISCURRÌ
CLAUDIA CADRUVI / ANR

■ **La confederaziun spetga sin in concept da la Lia rumantscha. Lezza tschertga dapi prest in onn soluziuns co cuntinuar damai che la Somedia ha dà enconuscent ch'ella na veglia betg pli edir La Quotidiana.** Ideas concretas na tradescha Johannes Flury naginas en l'intervista. Il president da la Lia di dentant che la fasa da consultaziun ha gia cumenzà: La mesemna passada han ins infurmà ils presidents da las uniuns affiliadas e questa saira saja previs d'orientar la Surselva Romontscha a chaschun da sia radunanza generala a Vella.

Giavischais Vos persunalmain ina gasetta dal di rumantscha?

Johannes Flury: Igl è cler, sch'ins po giavischar, less ins ina gasetta dal di. Mes giavisch fiss dafatta ch'i sa tractass d'ina gasetta dal di per l'entira Ruman-tschia.

Ins ha dentant l'impressiun che la Lia rumantscha ha gia dà si l'idea d'ina gasetta quotidiana surregiunala.

Nus avain fatg in'analisa. La Quotidiana ch'exista dapi ventg onns n'è betg arrivada da tschiffar ragisch en tschertas valladas. Perquai ans stuainas duman-dar, tge faschais? Spetgar anc ina giada ventg onns u empruvar insatge auter? La Lia rumantscha è liada vi da sias uniuns affiliadas. Da lezzas han fin uss prendi posiziun l'Uniu dals Grischs e la mesemna saira, a la conferenza dals presidents, ha l'Engiadina confermà ch'els sustegnan tuttas soluziuns che laschan ad els la Posta Ladina. Ma la risposta precisa sin Vossa dumonda è: «na».

La Posta Ladina e La Quotidiana existan gia daditg ina sper l'autra. La Posta Ladina n'è nagin impediment per ina gasetta surregiunala e viceversa.

Ma igl impedescha che La Quotidiana tschiffa ragisch en l'Engiadina. Là ha ella in pugn plain abunents e na vegn betg legida. Sumeglianta è la situaziun en il Surmeir. Nus avain pia ina gasetta surregiunala che na vegn betg legida en duas valladas. Quai è noss'analisa.

Il Surmeir tschertga da preschent era ina soluziun co cuntinuar cun La Pagina da Surmeir.

En il Surmeir dian ins che per els saja impurtant La Pagina da Surmeir. Quai è lur giavisch.

La Sutselva ha dacurt era formulà in giavisch. Ils Sutsilvans giavischan vinavant ina gasetta quotidiana surregiunala cun l'integrasiun d'ina part sutsilvana. Uss ha la Lia rumantscha gia dapi in onn il mandat da la confe-

FOTO Y. BÜRKL

deraziun e dal chantun da tschertgar ina soluziun co far vinavant suenter che la Somedia ha fatg enconuscent ch'ella na veglia betg cuntinuar cun La Quotidiana. Tge capita?

Bun, i na sa tracta betg d'in mandat formulà. Nus avain sez dà il mandat, numnadain da prender sut la marella las medias rumantschas en general (inclus La Quotidiana). Nus n'avain mai ditg ch'i sa tracta d'in mandat unicain per ina soluziun per la gasetta quotidiana. Nus ponderain co ch'il mund futur da las medias rumantschas pudess vesair ora.

Nus tschertgain ina soluziun per tuttas medias rumantschas

Lura na s'interessais Vos betg per la dumonda tge che capita en las regiuns rumantschas che n'han nagina gasetta pli?

Sch'ins discurra da las medias rumantschas, vul quai dir ch'ins contempla tut las medias rumantschas. Nus guardain co ch'i vesa ora tar tut las medias, pia tar il radio e la televisiun e tar tut las gasettas stampadas.

Bun, ma Radiotelevisiun Svizra Rumantscha (RTR) è uss, suenter la votaziun dals 4 da mars, a mitsch ed en ina situaziun confortabla. Forsa sto RTR spargnar in zichel, ma ses avegnir n'è insumma betg periclità. Il problem ch'ins sto schliar è: Tge gaset-

ta ha la Surselva, la Sutselva, ils Rumantschs da la Bassa ed era il Surmeir en l'avegnir, ed en tge gasetta pon ins discutir dumondas generalas da la Rumantschia?

Bun, la mesemna saira m'ha in um da sur settant'onns ditg ch'el na legia betg pli gasettas sin palpieri, ma ch'el legia gasettas online. Nus stuain tschertgar ina soluziun e guardar ch'i vegnia insumma legì. In bel di legian ins forsa be pli online.

Per il mument ha La Quotidiana radund 4000 abunents – saja quai online u sin palpieri. Quai è pulit bler per in pievel uschè pitschen.

Jau pos be repeter, nossa tschertga per ina soluziun pertutga tuttas medias rumantschas, inclus La Quotidiana.

Tge proponis Vos?

Nus empruvain da chattar ina soluziun nua che radio, televisiun e las gasettas lavuran bler pli ferm ensemen. Nua ch'i dovra midadas: L'Agentura da novitads rumantscha (anr) n'è betg in'agentura

Jau na bat betg per dapli raps per far vinavant sco fin uss

da novitads, mabain scriva contribuziuns per las gasettas. Nus stuain tegnair quint da quest svilup e guardar co che questas contribuziuns vegnan scrittas, tgi che scriva las contribuziuns e co

ch'ins pudess collavurar pli intensiv cun radio e televisiun. E suenter èsi d'examinar, tgi che dovra las contribuziuns da l'anr e co far ordlonder ina gasetta. Per-

Pervia da mai po La Quotidiana exister vinavant sco fin uss

via da mai po La Quotidiana exister vinavant sco fin uss, ma ella sto acceptar ch'ella vegn legida be en tschertas valladas ed en la Bassa. Uschiglio stat tut avert. Ins po per exempel s'imaginar che La Pagina da Surmeir cumpara ina giada l'emna en La Quotidiana. Pertge betg? Ed ins po siemiari d'ina pagina da la Sutselva che cumpara ina giada l'emna en La Quotidiana. Quai è tut pussaivladads. Mumentan essan nus londervi da sclerir co ch'ils cuntegns vegnan fatgs. Pertge ins sto vesair: Per il mument tutga La Quotidiana a la Somedia.

E la Posta Ladina tutga a Gammeter.

Nus stuain contractar intensivamain cun las duas chasas edituras per savair, tge ch'è lur rolla. Somedia ha ditg claramain ch'els na pon betg pli finanzia la gasetta, inclus il redactor principal.

Quai mussa ch'igl è avant maun me-mia paucs daners per far gasettas rumantschas. Essas Vos sco president da la Lia rumantscha pront da batter tar la confederaziun per dapli finanzas?

Hai, jau sun pront, sche nus pudain ir cun bunas ideas a Berna. Simplamain dir che nus faschain vinavant sco fin uss e nus duvrain dapli finanzas, per gliez na sun jau betg pront. Pertge gliez mussa che nus n'avessan betg fatg noss duairs. Nus stuain sviluppar ideas e – sche la populaziun rumantscha sustegna quellas – ir a Berna.

Ins na po discurren gnanca zitg dad ina unitad rumantscha

Vus fissas pia pront per batter per dapli finanzas per segirar las medias rumantschas, sut la cundiziun ch'i dat in bun project. Dapi prest in onn è la Lia rumantscha incumbensada da metter en pe quest bun project. Quai è sco il giat che morda sasez en la cua.

Nus essan persvadids che, or da nossas ideas che nus avain actualmain, sorta in bun project.

Bun, lura va quest project proxima-main anc en la fasa da consultaziun? La Lia rumantscha ha gea empermess ch'i dettia anc ina consultaziun.

Nus essan gia amez la consultaziun. Questa saira èsi previs dad orientar la Surselva Romontscha a chaschun da sia radunanza annuala. La mesemna saira avain nus orientà ils presidents da las uniuns affiliadas. Quai ha dà ina discussiun lunga, fitg animada e fitg cuntra-versa. La difficultad en quest project è ch'ins na po discurren gnanca zitg dad ina unitad rumantscha.

Ina unitad rumantscha n'hai gea anc mai dà. Regiuns u religiuns etc. han adina dividì ils Rumantschs. I na dess gea gnanc ina Lia rumantscha sch'i duvrass l'emprim in'unitad rumantscha per fundar ina tala.

Quai schais Vos...

En privel n'èn betg las medias rumantschas en general, mabain ina gasetta quotidiana per la quala i duvrass in president da la Lia che ha il curaschi ed è pront da batter. La situaziun regorda in pau a quella a Ftan avant trais onns cura ch'il gimnasi avess bunamain stuì serrar e Vos essas stà president.

Mintgant dovri dapli curaschi da traier in stritg – quai vala per Ftan – che da simplamain ir a rugar per raps. Ma nus discurren qua d'insatge auter. I n'è betg la mancanza da curaschi u d'energia. Jau bat per las medias rumantschas, inclus La Quotidiana. Ma tge ch'jau na fatsch betg è, batter per dapli raps per simplamain far vinavant sco fin uss. Quai n'è nagina soluziun.